

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
uzurătoarele birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukes Nachf.
Max. Augenthaler & Emrich Lesner.
Hainrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelks Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o so-
rișă armoniă pe o coloană 6 ur.
și 30 ur. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.

RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 ur. s'eu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 fl., pe șase
luni 20 fl., pe trei luni 10 fl.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 ur.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 ur.
v. a. s'eu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 93.

Brașov, Joi 29 Aprilie (11 Maiu).

1899.

Mișcare de apărare.

Cu bucurie am înregistrat în zilele din urmă hotărârile bărbătesci, ce le-au luat câte-va dintre Sinodele protopopesci ale arhidiecesei române unite din Ardeal în cestiunea autonomiei, a ajutoarelor de stat și a congruei. Introducerea a făcut o vicariatul Făgărașului și organul nostru a publicat pentru prima oară hotărârile luate unanim și cu însuflețire de către numărătoarea preoțime întrunită în Sinodul acestui vicariat, care cuprinde două protopopiate. După acesta au urmat Sinodele din protopopiatele Dergei, ale Mediașului, Sibiului și Făgărașului.

Ideile de care se conduc hotărârile acestor Sinode ținesc la apărarea drepturilor, vașei și a unității bisericești și a preoțimeii române unite față cu uneltirile și încălcările adversarilor ei.

Nu putem intra așd în amănuntele și critica diferitelor decizii, ci ne mărginim a constata, că cu toate că diferă în unele postulate și în formularea lor, în fond sunt pătrunse de același spirit sănătos al conservării proprii. Este în adevăr timpul suprem ca preoțimea română unită să înțeleagă, că decă nu va intra în luptă cu totă vigorea și fără cel mai mic preget pentru apărarea patrimoniului strămoșesc, ea este în pericol de a-se vedea odată pusă față cu fapte implinite și desmoștenită și în biserică, ca acel țeran, care sciindu-se din moși și strămoș proprietar pe moșia sa, n'a voit să dea nici o importanță citațiunilor și hărțiilor, ce-i veniau dela judecătoria, și într-o bună dimineță s'a trezit numai pe cap cu executorii, carl l'au isgonit din moșia eredită.

Am -atras de repețite-ori atențiunea factorilor competenți ai bisericești asupra tacticeii diabolice, ce o destășură contrarii noștri, carl au puterea în mână, în lucrarea lor de subminare, hotărînd de noi fără de noi și declarând în urmă, că tot noi purtăm vina, fiind-că am tăcut, nu ne-am mișcat și n'am protestat, că prin urmare în tăcere am consimțit la ceea-ce au făcut ei.

Așa s'a întemplat pe terenul politic și așa se întemplă acum pe terenul bisericesc. Tote se fac de noi fără de noi și totuși cu „consimțământul nostru“, și până să ne trezim, vine legea, și apoi încercă băete să te opui executării ei.

Bine a accentuat în hotărîrea sa cu deosebire Sinodul protopopesc din Sibiu acest moment de mare gravitate în situația de față de tot periculoasă, prin care trece cauza cea mare a independenței bisericești.

Dér nu numai clerul, ci cu el împreună întreg poporul provinciei metropolitane de Alba-Iulia și Făgăraș trebuie să se ridice în picioare, căci așd totul este amenințat în biserică: drept, autonomie, organizațiã, disciplinã, limbã și caracter național, culturã și moralã. Trebuie să ia pozițiã întreg clerul și poporul față cu cele ce se petrec în detri-

mentul lui și să dovedescă prin fapte, că ceea-ce a hotărît conferența dela Clușiu în 1897 a fost în adevăr es- presiunea firmei voințe și convin- gerii de drept a filor întregii bi- sericiei.

De aceea am cerut și cerem acțiune și mișcare nu numai din partea clerului, ci și a mirenilor. Și vedem cu satisfacțiune, că și clerul este pătrunș de această necesitate, căreia Sinodele amintite i-au dat es- presiune atât de viuã, reclamând cu urgență întrunirea clerului și popo- rului în Sinode diecesane, și în Si- nod provincial mixt.

De-ocamdată este neapărat de lipsă, ca Sinodele protopopesci câte se vor mai ține de aci încolo, să urmeze exemplul dat de cele de până acum și să se pronunțe în același mod pentru o energică și comună apărare.

Să nu scape din vedere nici ac- tuală și ardentă cestiune a ajutoare- lor de stat și a congruei, despre care am vorbit la diferite ocașii și a căreia funestă importanță pen- tru clerul nostru este deja destul de cunoscută nu numai din măsurile primejdioase și mult umilitore luate de stăpânire, ci din in-se-și pătaniile preoților, între carl s'au aflat din nenorocire destui, carl au creșut, că pot servi deodată la doi domni și să rămână totuși nesdruncinați în con- sciința lor, în cinstea și vașă lor înainte poporului și neatînși în liber- tatea și mândria lor.

Cât de mare a fost amăgirea acestor din urmă, o dovedesc nume- rusele casurii de revoltă sufletescă față cu umilitorele demersuri ale or- ganelor publice lumene.

Cu atât mai mult se cere, ca clerul român unit de sus până jos să iese odată din starea amorțită de așteptare și să se pună în fruntea mișcării pentru apărarea drepturilor și a existenței bisericești naționale române, cu cât într-una din diecese s'au ivit triste și dureroase semne de separatism în detrimentul unității de acțiune a tuturor factorilor bise- ricescilor, și s'au ivit tocmai în cestiu- nea fatalului ajutor de stat.

Acestei nefaste porniri nu se pôte pune stavilă, decât printr-o pu- ternică și generală manifestațiune a clerului și poporului întregii provin- cii metropolitane, care să cheme la ordine pe aceia, carl se abat cătuși de puțin dela linia trasă de intere- sele de viață ale bisericești și să res- tabiliscă c'o oră mai curând deplina unitate de acțiune în sinul ei.

Sinodul arhidieceșan din Sibiu.

Sibiu, 9 Maiu n. 1899.

Ședința III.

Insemnata cestiune de-a primi, ori a nu primi ajutorul statului la întregirea salarie- lor preoțescilor, a ocupat întregă ședința di- lei de așd. Trei ore și jumătate, (dela 10 a. m. până la 2 1/2 p. m.) numai asupra acestui lucru s'a discutat, serios și demn, mai presus de ori-ce îndoială. Atât sprigi- nitorii primirii, cât și respingătorii ei pre-

sentau argumente, pe carl nici unii nu pu- teau să le desconsideră și între carl era foarte greu de ales. Căci rar se (mai dă subiect, la care să se pôtă vorbi cu atâta putere și pro și contra.

Deputatul Ioan de Preda, referentul comisiei organizătoare, a citit raportul se- rios și calm al consistoriului, care înteme- iat pe 13 puncte considerante (dér tocmai 13!...), recomandă sinodului, să... pri- mescă întregirea, însă numai sub 2 condi- ții: 1) Ca statul să pună la dispozițiã Con- sistoriului suma întregirilor, spre a-le distribu- el preoților; 2) ca statul să nu pună în acest scop altă condițiã consistoriului, decât aceea, pe care ministrul de culte Wlassics a nu- mit'o la o interpelare în cauză a d-lui Iosif Gall în camera magnaților, că numai atât se va condiționa consistoriului, ca ajutoarele să ajungă faptic la mâna celor împărțășiți.

Care va să dică: decă ministrul va pune (precum legea îi dă drept prin ș-ul 17), alte condiții mai umilitore și jignitore autonomiei bisericești, apoi ajutorul — nu e primit!

Comisia organizătoare, luând în cum- pânire motivele consistoriului înșirate în cele 13 puncte ale raportului său, a ven- it la convingerea, că e bine să reco- mande în mod spriginitor propunerea con- sistoriului.

S'a desfășurat discuțiã.

Deputatul Vasile Dămian, protopre- biterul venerabil și pururea independent al Zarandului, a fost cel dintăi, care luând cuvânt a propus respingerea întregirii, pen- tru-că ea, precum apare din legea înșă-și, se presentă în condiții foarte oneroase și jig- nitore autonomiei bisericești. Ministrul își re- servă prin această lege ingerință în afaceri pur interne, autonome, ale bisericești, anume în disciplinarea preoțimeii și în organizarea de parochii, ori desființarea unor parochii existente. Asta atinge autonomia. O știr- besce! Propune respingerea ajutorului.

Deputatul Dr. I. Blaga accentuează, că atât în raportul consistorului, cât și în motivarea comisiei, sunt puse într'adevăr toate temerile obștesci ale sufletelor românesci, dér, nici consistoriul, nici comisia nu trag conclusia, pe care ar trebui în chip firesc și logic să-o tragă din acele premise, anume respingerea, ci prin o forțare de sofistăria vin cu recomandăția de primire! Arată, cum ajutorul e atât de mic, încât nu e dat mai nimic, în nici o comună. Dér peste tot problema înșă-și a bisericești, care e cul- tivarea, și în preoțime și în popor, a unui idealism sănătos, demn, nu admite pogori- rea această față de ofertul infim, disprețui- tor de infim, al statului. Problema bisericești vine în acest cas în evident conflict cu poblema statului care e departe de cea a bisericești. Și noi par-că ne genăm cu toții a-ne pune în „conflict“, — un conflict numai aparent și rău interpretat — cu statul. Dér, așa cred, domnilor deputați, între împrejurări publice, ca cele dela noi din țără, nu e nimic genant în aceea, ca bise- rica să vie într'un atare conflict... Nouă nu ne este permis să fim cuprinși de frioă, nici să cultivăm frica. De aceea, în acțiu- nile noastre n'avem să ne prea dăm după pâr, ci să ținem preoțimea strins la bise- rică, fără a-o împinge înși-ne spre admi- nistrațiã publică. Și-apoi, fiind-că și impre- jurările ne silesc așa de tare, să cercăm înși-ne cu atât mai vârtos toate căile, de-a ne scote din necaz noi singuri. Să facem ca într'un timp cât se pôte de apropiat să nu

mai fim avisați la spriginul și „întregirea“ statului. E contra propunerii comisiei.

I. Pr. Sf. Sa Metropolitul ține a da și din parte-i ore-carl deslușiri deja aior, pôte vor contribui la ușurarea resolvării d-lor deputați pro seu contra. Accentuează, că sunt atâtea motive pro și contra la acest obiect adevărat gingaș, că punându-le în cumpănă, n'ai sci, ore carl trag mai greu. Trebue să ne întrebăm, ore n'a sosit timpul, ca și preoții noștri să ajungă la o lăfă mai bună? Și-apoi considerând, cât de străin se arată poporul nostru de ori-ce îmbun- tățire a stării preoțimeii, e greu să respingă asta. Căci, de ce n'am spune-o aci între noi, în familiã ore-cum, poporul nostru dă la totă lumea, numai — preotului său să nu audă, că-i vorba să-i dea!... Așa, că preoții înși-și sunt foarte pleocați a primi ajutorul, și de nu l'om primi noi, se vor duce ei și-l vor cere!... Ce va fi mai bine? Noi dicem numai atât: Ne dai, gu- vernule, ajutorul necondiționat? bine, il primim; ne pui condiții? — nu-l primim! De ne pune condiții, n'am făcut nimic, n'am primit! Dér acesta e sensul propune- rii comisiei! Dér noi nu putem respinge primirea nici pentru altceva. Preoții noștri știu și ei despre lucru; au citit și ei des- pre întregirea asta, așa superficial cum ei cetesc, și cei mai mulți cred, că au să pri- mescă sute și sute de florinți. De n'am primi întregirea, ar crede, că le voim răul și să- răcia! Dér eu, care cunosc legea și impre- jurările, știu, că astea sunt iluzii deșerte, și că preoții noștri vor primi un bagatel de 30—50—80 fl., cel mult 100 fl., unal, puțin de tot! Ii lăsăm să vadă înși-și, c'apoi să vor deștepta mulți din ei și vor dice ei de sine, că pentru atâta bagatel, nu se mai umilesc în drepta și stânga! — Și mai aduce I. P. S. Sa multe alte argumente practice, accentuând de nou, că, cu toate astea, sunt atâtea argumente și contra pri- mirii, de șteu nu știu ce să faci, ca să afii calea cea adevărată!

Dep. V. Voina, dice: Scim, că sun- tem toți cuprinși de temere, că prin acest ajutor vom viri între zidurile bisericești nós- tre Calul danaic, dér chiar sciind asta și având temerea asta, mă întreb, de e mai bine să lași să între calul danaic prin multele spărturi, ce le-a făcut în murii bi- sericești nósre sărăcia, ori să-l lași prin pórta mare, sub ochii tuturor, putând fi mai ușor supraveghiat cu atât mai vârtos? E pentru primire.

Dep. D. Coltofeanu e de părere, că prin primire, preoțimea nu se va face mai dependentă de stat, ci cu atât mai impinșă spre organele bisericești (decă biserica im- parte banii cum propune comisia), dér prin respingerea chiar o împingi în brațele or- ganelor statului și mai curând producă mare destrăbălare, căci biserica nu are mij- lóce de-a opri pe preoți să nu ceră între- girea și fără voia ei.

Dep. Dr. Liviu de Lemenyi folosește tot comparațiã cu „calul danaic“. Calul era așa de mare, că n'a încăput pe porți, și troienii au mai rupt și din zid, ca să în- capă. De sciiau însă troienii, ce e în fólele calului, il sfărmau de bună sémă cu cuprins cu tot deja afară de ziduri! Noi însă scim ce e în pântecelul calului, și totuși vrem să-l primim? Primind propunerea comisiei, primim de fapt întregirea așa, cum e în lege, cu toate adaosurile și ordinațiunile, ce vor urma încă, pipărând din și în și legea asta! E contra.

Dep. R. Furdui crede consult să ur-măm părerea I. P. S. Sale Metropolitanului, cu adausul, ca în același timp să ne punem cu toată puterea pe lucru, ca să ne câștigăm înși-ne mijloce, din cari cu timpul să ajutăm preoții, ca ei să se pōtă lipsi apoi de întregirea de stat.

Dep. N. Cristea: Trebuie să fim foarte în clar, ca să primim ajutorul ori nu deja acum. Raportul între biserică și stat la noi e clar de tot. Biserica, prin morala sa, face servicii statului, pe cari el nu le-ar putē face cu organele sale nici întreite. Ar trebui dēr s'o ajute. Dēr statul la noi nu așa își înțelege chiamarea. El a pus și cari taie grav în disciplina și administrația internă a bisericii în schimbul feacului de ajutor, ce ofere. Er tendința lui: nivelarea elementelor heterogene naționale, e așa de evidentă, că elementar ne provōcā imaginea *calului troian* folosit în aceste desbateri. Suntem sērăci, dēr sērăcia nu e iertat să ne împingă la umilirea noastră pe toată linia. Am fost și mai sērăci, când toate elementele erau *conjurate* contra noastră, și am existat; ne-ar judeca lumea, decât acum, când avem totuși omenii cu prindere și o Metropoliă cu poziția în țēră, ne-am umili prea tare. Ași primi ajutorul, când statul ar cere dela preoți să-și eserchieze numai misiunea de *moralisator* ai poporului, dēr el *altce-va* le cere. Sē ne fiā chiar asta un *memento*, ca să ne punem serios pe lucru, *intru a ne ajuta cât mai curēnd înși-ne!* Respinge propunerea comisiei.

Dep. Dr. I. Pușcariu spune, că a fost deja în consistor contra faptului, ca omenii cu poziția, cu salare etc. să decidă în o afacere ce privesc pe alții, pe preoții sērăci. Au convocat un consiliu a protopresbiterilor, ca mai apropiati de popor și clerul de jos, și toți, afară de protopresbiterul Damian al Zărandului, au fost de părere, că e dorința preoțimeii, să se primescă ajutorul. După multă judecare, dice, e și dēnsul pentru primire.

Dep. Dr. D. P. Barciuanu accentuēzā, că aci e un interes mare bisericesc și național la mijloc. Comisia propune să primim întregirea „condiționat”. Dēr de-am vedē măcar o rază de speranță, că această „condiția” a noastră se va primi, ar mai merge. Nu e însă de prevēdūt omenesce, ca cei dātători de ton în guvern să-și modereze părerile și să arate o pornire spre bine față de noi. La ce dēr încă ocoluri probe, când putem lua ca lucru sigur, că tot acolo vom ajunge. Nu va primi „condițiile” noastre. Nu trebuie să ne spāriām de sērăcia prea tare, precum nici aceea să nu o sperām, că prin ajutorul acesta al preoțimii o să se „îmbogățescă” și ea! De nu facem primirea acum, pierdem dreptul la ea pe viitor? Asta să nu ne desepereze așa tare: și ca omenii și ca creștini trebuie să nutrim nădejdea, că va schimba Dumneșu și sistemul și omenii de ađi, cum a schimbat și sistemul de sub Calvin și de pe timpul, când noi 150 de ani n'aveam de loc cap bisericesc, și etiā ađi avem o metropoliă. De n'am mai avē nici o speranță, am putē pune arma jos și capul jos. Dēr să avem, și ca atare să așteptām și să suportām cu bărbăția sōrtea. E contra primirii.

Dep. Mateiū Voilean citēzā din legea inea-și și o interpretēzā în sens linișitor, concludând pentru primire.

Mai vorbind propunētorii V. Dāmian, I. de Preda și I. P. S. Sa Metropolitanul, cestiunea a fost pusă la vot, după o desbaterē de 3 ore și 1/2, și a fost primită propunerea comisiei prin majoritate de voturi.

Se va accepta dēr întregirea, cu condiția, ca guvernul să pună autorității bisericescē suma de bani la dispoziția spre a-o împărți preoților, și fără altă condiția din parte-i, decât aceea, pe care a amintit-o ministrul în răspunsul dat la interpelația d-lui Gall în camera magnaților, ca... „sumele să ajungă la destinația lor”...

Sinodul eparchial aradan.

(Ședința a doua.)

A doua ședința a sinodului eparchial aradan s'a ținut luni în 8 Mai n. la orele 4 d. am. sub presiul ordinari.

După autenticarea protocolului ședinței prime, sinodul încuviințēzā mai multe cereri de concediu (Justin Popp, Ioan Popp, P. Duma pe câte-va zile, er Nic. Popp pe întregă durata).

Un protest în cauza alegerii din Lipova, ce a intrat de-a dreptul la sinod, deși a expirat termenul legal de protestare, totuși se avisēzā la cumpetița comisiei verificātore.

Mai multe petițiuni pentru ajūtore în bani (Toftu, Cărăbaș), apoi a comitetului bisericesc Cuișd pentru o colectă, a comitetului bis. Curticiu pentru adnectarea la protopopiatul Arad, a preoțimeii din protop. Beiușului pentru stīrpirea concubinatelor și a com. bis. Săn-Mihailu român pentru ca și V. Consistoriu să solvēcā 5% spese de de cult după pământurile sale aflātore acolo: toate aceste se distribuē comisuniilor respective spre afacere competentă.

La ordinea zilei urmēzā *dotatiunea clerului din partea statului*. Comisiunea organizātore și cea bisericescă întrunită a pertractat afacerea avēnd de președinte pe veteranul nostru *Vincentiu Babeș*, er de referent pe pār. *Ignatie Papp*. Intr'un espōseu de 1 1/2 ore d-l referent a făcut sinodului o icōnă fidelă despre stadiul acestei cestiuni importante. A arātat originea și completa desvoltare a ajutorului de stat și a documentat, că statul după vechile nōstre aședēminte este dator a veni intru ajutorul bisericii din mijlocele sale. A arātat d-l referent mai departe cursa, ce se intenționēzā a ni-se pune prin acceptarea ajutorului, dēr tot odată a arātāt și grēua situațiune a clerului nostru. Suma ce se recere, ca preoțimeea noastră să ajungā la minimalul dotațiunii, face pentru districtul aradan 50,000, er pentru cel orădan 75,000 fl., adecā la olaltā ar avē să dea statul ajutor de 125,000 fl. pe an. In fine presentā în numele comisuniiei urmātore propunere:

„In buna credință, că precum legea, de asemenea nici înaltul guvern al patriei nu pot avē intențiunea de a vātēma intru nimic autonomia noastră bisericescă, de care organele nōstre supreme în decurs de 30 de ani n'au făcut nici cel mai mic abus, Sinodul nostru eparchial, după precumpenirea tuturor împregiurārilor espuse și bine apreciate de consistorii și de comisuniiea mixtă, în conștiința de drept, echitate și absolută necesitate a bisericii și în special a clerului nostru parochial, *primescă ajutorul oferit din partea statului pe lângā susținerea intactă a autonomiei nōstre bisericescē și pe lângā condițiunea, ca cuoia obveniēndā acestei diecese să se punā întregā la dispoziția autorității diecesane și astfel rōgā suprema autoritate diecesanā și respective metropolitānā, a intra pe această basă în tratamente cu înaltul minist. reg. al patriei pentru regularea și stabilirea acelu ajutor.*

Vinc. Babeș,
president.

Ignatie Papp,
referent.”

Sinodul considerând motivele espuse de comisuniie prin d-l referent, în unanimitate a primit propunerea comisuniiei, luând concludul, că „pe lângā menținerea neștirbită a autonomiei nōstre bisericescē, sinodul primescă cu mulțămītă ajutorul de stat, însă numai sub condițiunea, decât acel ajutor se va pune la directă dispoziția a autorității nōstre diecesane”.

Ședința III va avē loc Marți, la 10 ore a. m.

Sinodul eparchial din Caransebeș.

Duminecă, după sevērșirea serviciului divin în biserica catedrală, deputații sinodali s'au adunat în sala cea mare a Comunității de avere, unde se țin ședințele Sinodului. P. S. Sa episcopul Nicolae Popea chiamat de o deputațiune, între vii aclamări ocupā locul presidial și în mod serbătorec a deschis Sinodul.

In vorbirea de deschidere — la care vom reveni — P. S. Sa accentuā deja la început, că sunt de ce anii impliniți de când prin votul Sinodului electoral a fost chiamat la soanul vacant episcopesc al diecesei Caransebeșului. In fața acestui eveniment bisericesc ține se accentueze, că în acest period de timp s'au făcut multe lucruri însemnate, bune și folositoare pe toate terenele vieții bisericescē, școlare și eco-

nomice-finanțiare. S'a clădit noul institut diecesan teologic și pedagogic cu sale spațiose, s'a înființat cursul al 4 lea la acest institut, precum și școla de aplicația, sporindu-se și personalul didactic; s'a cumpărat un intravilan la loc potrivit, cu scop de a-se edifica un internat, er anul curent s'a cumpărat alt loc și mai bun, pe care la toamna viitoare se va începe un internat provisoriu. In locul vechii reședințe episcopescē în stare de ruină, s'a zidit deja anul trecut un nou edificiu solid și s'a închiriat societății „Severinena” apoi s'a separat și actuala reședință episcopescă, partea cea mai mare din modestele venitele episcopescē. Mai de valōre sunt cumpărările realităților din Marghita-mare, Visag și Dezești, cari date pe arendă aduc venite frumoșe. S'au înființat fonduri pentru asigurarea preoților bătrāni și n-putincioși, fondul de pensii pentru preoțimeea eparchială, pentru funcționarii consistoriali și profesorii institutului teologic-pedagogic și alte multe fonduri bisericescē și filantropice. In urmā accentuād luptele cele mari pe terenul bisericesc și școlar cu ocaziunea întroducerii legilor politice bisericescē, er în present obiectul greu de pertractat al completării venitelor preoțescē, spune spre bucuria generală, că cu toate erogațiunile cele mari, avērea întregă a diecesei în acești de ce anii s'a duplicat. P. S. Sa încheiā dorind pace și bună înțelegere între sinodul pentru prosperarea și viitorul bisericii naționale și declarā sesiunea de deschisă.

Sinodul și-a început apoi activitatea. Intre cei presentī se aflau Esc. Sa FM L. Teodor cav. de *Seracin*, d-nii *Alexandru* și *Zeno Mocsonyi*, colonel *Lupu* ș. a.

Luni s'a ținut *Consistoriu plenar*, în care s'a pertractat cestiunea primirei, ori refuzării ajutorului de stat. Organul oficial al diecesei „*Foia Diecesană*” este informat, că *Consistorul n'a primit întregirea salariilor preoțescē din partea statului*.

Rutenizarea în Bucovina. „*Patria*” din Cernăuți publicā în numărul său dela 7 Mai un articol important despre tendințele tot mai agresive ale rutenismului și arātā cu date, cum în școlele române se introduce succesiv limba rutēnă. „*Patria*” pe drept îngrijată s'irșescă articolul său astfel:

„Publicul român cult a cunoscut pe deplin adevēratul pericol, care ne amenință esistența, și care nu e altul, decât: *rutenizarea*. Poporul dela țēră însă dōrme încă în mare parte acel somn, care îl face accesibil de înștrāinare și care amenință și esistența culturală și economică a Romānilor culti: căci o națiune fără popor rural nu pōte trai. Decā va fi odată țērānimea complet rutenisatā, apoi vor fi ușor desmoșteniți și funcționarii și preoții și toți ceilalți Romāni din poziția lor. Susținerea limbei române la țērānimea nōstră e deci o cestiā de viață pentru toți Romānii din Bucovina, și acestā o vom asigura numai prin deșteptarea conștiinței naționale în cercurile cele mai largi ale poporului”.

Conferența episcopilor catolici s'a continuat ieri sub presiunea primatului Vaszary. Conferența a primit cu unanimitate propunerea, ca cu prilejul desbaterii proiectului despre judicatura Curiei în camera magnaților, ce se începe ađi, proiectul să l „primescă în desbaterē generală, însă la desbaterē specială să se ia poziția în contra acelor paragrafi, cari sunt vātēmători pentru biserică.”

Autonomia lui „Israil”. Jidovii din Ungaria s'au pus erāși în mișcare. Președinții districtelor bisericesc-israelite și-au ținut zilele acestea adunarea lor ordinari anuală, și a esmis o deputația, care s'a dus la ministrul de culte Wlassics și i-au pre-dat o petiția prin care cer *garantarea grabnică a autonomiei israelite și regularea ei*. Ministrul li-a răspuns, că nu-i strēin de această dorință, dēr cestiunea fiind foarte gravă, de-oamdată trebuie să stea pe loc și să mai aștepte. Dela Wlassics s'au dus la ministrul-președinte Szell, manifestându-și

aceeași dorință. D-l Szell li-a răspuns, că politica lui fiind „legea, dreptul și dreptatea”, vrē ca pe toți să-i facā părtași de ele. Despre autonomia israelită însă nu pōte să spună decât, că decât Jidovii vor trece peste primele greutați, va vedē ce va face. Apoi a dat mână cu toți Jidovii din deputația și i-a dimis. La toate acestea foia partidei populare „*Alkotmány*” face urmātore observare: „Israilul pōte să fiā cu încredere. Mai curēnd va fi autonomia jidovescă, decât catolică. Pentru autonomia trebuie bani și înțelegere. Jidovii le au pe amēndonē... Jidanii sunt cuminți și se concentrează. Catolicii însă pactează.”

Pasivitatea Slovenilor și Croaților din Istria. Slovenii și Croații din dieta provincială a Istriei au adresat un manifest către alegătorii lor, în care le comunicā, că din motive, că majoritatea italiană din dieta i-a desconsiderat în toate, i-a insultat și batjocorit în dietă, er căpitānul țērīi nu permite decât limba italiană în dietă: au luat hotărērea să nu participe la desbateri câtā vreme dānuiesc aceste stări de lucruri, cu atât mai virtos, că însași viața le este amenințată.

Revistă externă.

Conferența de pace. O telegramă din Viena confirmā școarea, că discuțiunile la conferența de pace și desarmare vor fi secrete și că nu vor fi admiși diariștii. Ședințele conferenței vor dura toată luna Iunie. Delegații vor trebui să se angajeze a nu atinge cestiunea *revindicārilor naționale*. Diplomația rusescă face mari sforțări, ca cel puțin să se voteze instituirea de tribunale arbitrare.

Din Franția. Zilele din urmā a izbucnit în Franția o crisă ministerială parțială. Ministrul de războiū *Freycinet* și-a dat dimisia, motivāndu-o cu atacurile, ce le-au îndreptat contra lui în cameră radicali. Nou ministru de războiū a fost numit *Camille Krantz*, care face parte din partidul liberal-republican și nu e amestecat în afacerea *Dreyfuss*.

Ședința Camerei dela 8 I. c. a fost foarte furtunosă. Deputatul național *Berby* a interpelat asupra demisiei lui *Freycinet* pretinđend, că ea a fost dată din cauza unor neînțelegeri în afacerea *Dreyfuss*. Primul ministru Dupuy a desmișit acestā. Deputatul antisemit *Lasies* a stărut, că e vorba de un conflict cu ministrul de esterne *Delcassé*. *Lasies* a strigat: „Politica lui *Delcassé* constā în avē obraz, care se nu roșescă, când primescē palme”. Aceste cuvinte au fost urmate de protestări sgotmōtose și contra lui *Lasies* s'a votat censura.

Din Filipine. Este cunoscută atitudinea guvernului Statelor-Unite față cu populațiunea Filipinelor. Indigenii înțelegēnd, că superioritatea numerică și strategică a Americanilor le ia ori-ce posibilitate de reușită, au socotit, că ar fi criminală și absurdă din partea lor o rezistență încāpăținată și au cerut să parlamenteze. Reprezentantul lor, colonelul *Arguelles*, a declarat generalului *Otis*, comandantul trupelor americane, că Filipinii sunt gata să primescă suzeranitatea Americii sub ore-cari condiții de autonomie. Colonelul a cerut însă un armistițiu, pentru-ca poporul filipin să pōtă delibera. Generalul *Otis* a refuzat scurt și irevocabil. Atitudinea acestā e că se pōte mai neleală. Ea nu pōte fi aprobată de conștiința lunei civilizate și nici chiar de a poporului american. Statele-Unite au luat armele în contra Spaniei sub pretext, că vor să punā capēt politice de exploatare și de opresiune a Spaniolilor în Cuba și Filipine, — și acum etiā, că America se face vinovată de aceeași politica. Din toate reiese clar un lucru: politica de cuerire are ca prim efect suprimarea libertăților constituționale și naționale ale popōrelor cucerite.

SCIRILE ȚILEI.

— 28 Aprilie, v.

Asociațiunile de bani pretutindea. În toate părțile locuite de nemaghiari șovinistii unguri s'au apucat să înființeze asociațiunile de bani, menite a încătușa și mai mult poporul în lanțurile jidano-ungurești și a paraliza, de altă parte, lucrarea băncilor române. Asociațiunile se înființază pe cvote plătite de popor și sunt susținute de „Országos Hitel szövetkezet”-ul din Pesta. În Ardeal cel mai mare zel îl desvôltă în direcțiunea această vice-spanul comitatului Cojocnei, Lazar Istvan, care până acum a înființat șese asociațiuni de bani: una în Clușii pentru muncitorii fabricii de tutun, care are 261 membri cu 532 cvote, reprezentând un capital de 15.960 fl. Cea mai mare parte dintre membrii acestei asociațiuni sunt femei, din care cauză și în direcțiune majoritatea o formează femeile. Altă asociațiune s'a înființat în Gârbău cu 82 membri și 85 cvote, alta în Feneșul unguresc cu 156 membri și 255 cvote; în Luna săsescă cu 90 membri și 120 cvote; în Suoiac cu 149 membri și 268 cvote. Cu același zel se lucrăză și în alte părți ale Ardealului și Ungariei, mai ales printre Ruteni. Afacerea este încă prospătă, d'ér va urma încurând perioada înșelătoriilor și defraudărilor, cum a urmat și la celelalte întreprinderi ungurești de felul acesta. Atunci se vor prăbuși una după alta și asociațiunile acestea, ér păgubașii vor fi țărani. Pentru ce nu caută preoții și ceilalți ómeni mai pricepuți ai noștri să lumineze poporul și să nu-l lase a căde în cursele celor, ce numai binele lui nu l' doresc?

Din România. Indată după deschiderea sesiunii estra-ordinare a Corpurilor legiuitorie, *curtea regală* se va stabili la Sinaia. — Consiliul de miniștri a luat hotărârea să se disolve *consiliul comunal al capitalei*. Președinte al comisiunii interimare va fi numit d-l N. Filipescu și va lua érași oficial de primar, care l'a avut sub guvernul conservator de mai înainte. — Sesiunea de primăvară a Sf. Sinod se va deschide *Sâmbătă* în 1 Maiu st. v. Convocarea membrilor Sinodului s'a făcut deja printr'un decret publicat în „Monitorul oficial”.

„Biblioteca Urechii”. D-l V. A. Urechii a expedit un nou transport de cărți cumpărate din propria d-sale avere, în valóre de 3500 lei, pentru „biblioteca Urechii” din Galați. Astăzi biblioteca, ce poartă numele veneratului profesor, are valóre de cel puțin 300,000 lei.

Diracțiunea institutului „Albina” din Sibiu, constituindu-se în ședința sa plenară de luni, 8 c., a ales, după cum aflăm, de președinte al institutului pe d-l Petru Nemeș, notar public r. în Brașov, vechi membru al direcțiunii și delegat pe lângă filiala „Albinei” din Brașov. Vicepreședinți sunt aleși d-nii Alexandru Lebu și Ioan Papiu.

Incendiile din Martie. După o statistică, în luna Martie 1899 au izbucnit cu totul 1180 incendii în tot atâtea comune de pe teritoriul Ungariei. În 1446 casurile numărul celor păgubiți este de 2894, c'o pagubă de 2,896,866 coróne. În Martie din anul trecut pagubele prin incendiu au fost numai de 1,944,183 coróne.

Episcopul sârbesc de Neoplanta. După cum se anunță, șcirea, că alegerea de episcop pentru eparchia sârbescă Bacica n'a fost întărită de monarch, nu coréspunde adevărului. În cestiunea alegerii n'a sosit încă o deciziune mai înaltă.

Schimbări de fișpani. În corpul fișpanilor din Ungaria și Ardeal se vor face Țilele viitoare mai multe schimbări. Vor căpăta fișpani noi comitatele Jasz-Nagy-Kun-Solnok, Trencin, Odorheiu, Șaróș și Zolyom.

O comună pustie prin foc. În comuna *Resznek* din comitatul Zala a izbucnit Țilele trecute foc și au ars 130 de edificii. Paguba trece peste 40,000 fl. Din

comuna întrégă n'a mai rămas decât abia a treia parte. Miseria printre popor e la culme.

Trupa teatrală vieneză va da adî, Mercuri, eșcolenta comedie de Kneisel „Die Tochter der Hölle”. D-na Lanus va juca în rolul principal, în care este neîntrecută. Măne Joi în 11 Maiu n. se va da mult hăzlia comedie „Im weissen Róssl” de Schönthan și Kadeburg, care a mai fost odată reprezentată aici în Brașov cu mare succes și a fost de mai multe-ori cerută de public, d'ér nu s'a mai dat până acuma. Prețurile sunt *cele obișnuite*. Bilete se găsesc în cancelaria și la cassa teatrului. — Reprezentăția de aseră a comediei „Untreu”, pe lângă un amsambu perfect, a avut un succes strălucit mai ales prin jocul eminent al artistei Lanus, și ar fi meritat să flă mai bine cercetată de public.

Atentat. În Rusciuc s'a atentat la viața fostului ministru bulgar Theodorov. S'au tras dintr'o ferăstră asupra lui două focuri de revolver, cari însă nu l'au nimerit.

O noutate în lumea florilor. Un florar bulgar a găsit roze albastre în florăria sa. Presupunând, că compoziția pământului e cauza acestei colorii a rozelor el a dat pământul spre a fi analizat și a reușit a cultiva roze albastre.

Naufragiu pe Marea-negră. Telegrama din sorginte rusă vestesc, că vaporul „Veliki” a naufragiat, ciocnindu-se de o stâncă în Marea-negră și scufundându-se, 50 de persoane au fost înecate și 75 salvate.

Correspondența „Gaz. Transilvaniei”.

De lângă Sătmar, ziua S. Geor. 1899.

Nănași Jidani lu cunună românăescă. Auđiți Români și Vê mirați, ascultați creștini și vê scărbiți! Poporul din Supurul de jos (Sălagiu) a cununat nu odată numai, ci de două-ori chiar în sfânta biserică română gr. cat. din Supurul de jos două părechii de tineri români înmănu-le lumini înaintea sfântului altar câte-un Jidan și câte o Jidancă; li-au fost adecă nănași în totă regula.

Observ. că comuna Sălagiu și Supurul de jos a fost una dintre cele mai de frunte comune românești din Sălagiu, a fost, d'ér adî este între cele din urmă, căci Jidanii, cari s'au încuibat acolo, au știut să cuprindă cu încetul aprópe întregul hotar dela bieții Români, cari, după-cum am fost informat în trecerea mea prin acel sat, nu au conducător și povățuitor sincer și binevoitor. Cu deosebire de când e acolo protopopul Rezey Lajos i-a bătut Dumneșeu pe bieții supurani, căci care casă e văruiată, aceea se pôte sci, că nu-i românească.

Că d-l Rezey a cununat cu nănași jidani nu voiam să cred și nici acum nu-mi vine să cred, cu tóte, că mai mulți inteligenți din acel giur m'au asigurat de revoltătorul adevăr.

De-altfel pe acolo se vorbește, că nu acesta e cea dintăi faptă anti-românească și necreștinească a d-lui Rezey. Am avut ocaziune să vorbesc și eu odată cu una dintre ficele d'ensului, care însă nici 100 de cuvinte românești nu șcise, căci limba de conversațiune în familia d-lui Rezey, precum se vede, este cea maghiară! Săracă prescură românească!...

Și când ne aducem aminte, că acest Rezey s'a făcut protopop din capelan, cu preterarea unor bărbați și preoți distinși, ne vine și ne cuprinde scărba și rușine, vędând cum păcatul se răspătesce, și virtutea se pedepsește. Aud, că anul trecut a fost numit paroch în Supurul de jos bravul Român și vrednicul preot Lazar Iernea, d'ér fiind-că „așa au pretins interesele dieceșei”, această numire de preot la Supur a părintelui Iernea, care a fost atât de nimerită, nu mult după aceea a fost revocată, fiind numit paroch fostul capelan în Supur Rezey Lajos, pe care, ca pupăză pe colac, l'au făcut și protopop.

Că ce merite ar avé d-l Rezey nu este cunoscut pe aici, căci d'ora nu i-se pôte ascrie de merit faptul, că ziua de

„István Király napja” a dat porocă aspră să-o țină toți Români din Supurul de jos, căci „alt-fel pedepsa lui Dumneșeu nu va rămâné”, cum Țise d-l Rezey. Cele petrecute însă, precum și faptul, că d-l Rezey e mare prietin cu Jidanii și cu Ungurii din acel jur, pe când cu preoții lui nu prea, it' fac involuntar impresiunea, ca și cum am avé de-a face cu o alianță secretă între Jidanii din Supur și între mica cetă a „secretarișilor” dela Gherla, căci alt-fel nu s'ar fi putut, ca poporul român să fie îndestrat cu un protopop pe placul Jidanilor, d'ér numai pe placul lor, ér Consistorul să se facă de rîș, trágându-și însu-și pămîl peste față prin aceea, că și-a retras cuvântul dat.

Cu altă ocaziune voiđ mai spune și altele, căci ce spune este; până atunci imi voiđ căștiga informațiuni esacte.

Călătorul dela Crasna.

VARIETATE.

Bolnavii de inimă în lumina Röntgeniană. Descoperirea lui Röntgen a procurat artei medicale un nou mijloc de tratament, a făcut posibil diagnosticărea medicale de a crea o metodă nouă, cu ajutorul căreia se pot observa cu ochii organele interne ale omului, cari organe mai înainte nu se puteau examina decât cu ajutorul anđului, séu pipăitului. La ultimul congres medical din Berlin s'a desvôltat pe larg importanța rađelor Röntgeniane pentru stabilirea maladiilor interne. De mare interes era referatul lui Immelmann (Berlin) asupra importanței rađelor Röntgeniane pentru diagnosticărea timpurie a tuberculoșei pulmonare, deóre-ce aceste rađe ne fac posibil a recunóșce tuberculoșă pulmonară într'un timp, în care cu ajutorul metodelor de examinare de până acum nu se putea constata nimic bolnav în plămâni. Diagnosticărea timpurie a tuberculoșei este după părerea lui Immelmann de o importanță colosală pentru tratamentul medical, căci tuberculoșă pulmonară constatată din timp, pôte fi influințată în mod favorabil prin schimbarea modului de trai și bolnavului și prin alte măsuri indicate, dictate pacientului de medic.

Cu multă atențiune și deosebit interes s'a urmărit conferința doctorului Schuster din Naheim: „asupra iluminării peptului cu rađe Röntgeniane la bolnavii de inimă”, el desvôltă pe baza bogatului séu material de bolnavi și a vastei sale experiențe pe câmpul bólelor de inimă importanța rađelor Röntgeniane pentru bolnavii de inimă. Doctorul Schuster evaluează iluminarea peptului la bóle de inimă ca o bogăție de mult dorită a metodelor noastre de examinare, deóre-ce cu ajutorul rađelor Röntgeniane mai putem examina și cu ochii rezultatele găsite prin metodele de examinare fizice și afară de acestea putem scóte la lumina Țilei cu ajutorul acestor rađe și rezultate neobținute cu metodele de examinare de până acum. În lumina Röntgeniană ochiul observatorului este imediat frapat de fiă-care alterare a pozițiunii și a mărimii inimii, se pôte determina esact, care parte a inimii, care cameră, care ante-cameră participă și anume în ce grad la mărimea inimii; de asemenea este ușor a controla esact activitatea inimii și decă această activitate e neregulată séu presintă vre-o altă modificare dela activitatea normală din cauza unei schimbări morbide al inimii, această nu pôte să rămâné neobservat de medicul versat în explicărea tablourilor Röntgeniane.

Mulți specialiști în bóle de inimă din Naheim au luat parte la discuțiunea îndelungată, a cărei rezultat fu părerea unanimă a medicilor, că rađe Röntgeniane dau medicului puțința de a urmări cu ochii activitatea inimii, cât și de a-și face un tablou clar și esact despre pozițiunea, mărirea și dimensiunea inimii.

Literatură.

„Din tainele vieții”. Sub titlul acesta a apărut la Sibiu o frumoasă colecțiune de novele și schițe, scrisă de d-na

Margareta Moldovan. Parte din acestea au mai fost publicate din diferite Țiare și reviste de ale noastre, ér o parte sunt cu totul noue. Broșura e tipărită frumos și pe hărțiă bună. Un exemplar costă 1 fl. și se află de vânđare la d-na autóra în Sibiu.

ULTIME SCIRI.

Budaspeta 9 Maiu — Conferențele cu miniștrii austriaci s'au terminat adî fără rezultat. Se Țice că vor fi continuate. Miniștrii austriaci se întorc astă-seră la Viena.

DIVERSE.

O fată cumpănită cu aur. Un tiner de 25 de ani, cu numele James Staar, s'a amoresat de ficia bogatului comerciant american Brown. Tinerul însă era sérac lipsit. Cu tóte acestea el și-a luat curagiul de-a cere dela părinți mâna fetei. Brown însă l'a respirs cu grobianitate, Țicându-i: „Când vei avé atăta aur, cât cumpănesce ficia mea, bucuroș it' voiđ fi socru, până atunci însă nu!” Lui James Staar i-a plăcut idea și a rugat pe Brown să-l asigure printr'o declarațiune în scris, că-și va ține cuvântul.

Milionarul, care cu siguranță șcise, că tinerul nici-odată nu va puté dispune de atăta aur, s'a învoit și i-a dat numai decăt o declarațiune, subscrisă de el și de doi martori.

Încă în aceeași Ți tinerul a plecat în California, ca să caute aur. A lucrat cu diligență mai multe luni, d'ér înzadar. În timpul acesta stetea în continuă corespondență cu fata, pe care o asigura mereu, că acușa îi va suride și lui norocul; fata de altă parte s'a măsurat și a făcut cunoscut tinerului, că greutatea corpului séu coréspunde unei cantități de aur în valóre de 42,000 dolari.

Amorezatul tiner a muncit meren în mine și nu peste mult a dat de-o comoră de aur, care i-a adus 25,000 de dolari. Când Brown a aflat despre acesta, a declarat fiecei sale, că el în ori-ce împrejurări își va ține cuvântul, d'ér din ceea ce a spus nu lasă nici o jumătate de dolar. Fata se hotărî atunci să-și ușureze trupul pe cale artificială. În secret a urmat o cură pentru a se slăbi, mănăcând forțe puțin.

Nu peste mult ea a și putut să încunosoiințeze cu bucuria pe iubitul séu, că acum îi trebe mai puțin cu 15,000 de dolari. Tinerul numai decăt a părăsit California cu cei 25,000 de dolari în busunar și, ajungând în New-York, s'a prezentat la Brown. S'a cumpănit fata și s'a constatat, că ea cumpănesce tocmai atât, cât 25,000 de dolari. Tinerul puse banii pe masă, ér Brown, drept Țestre, depuse și el o sumă pe atât de mare și-și dete învoirea la căsătorie.

O anecdotă despre Leon XIII. Papa a ajuns renumit în totă lumea pentru-că în bătrânețele sale forțe înaintate (e trecut de 90 de ani) desvôltă încă o vioiciune atât de mare a spiritului. Mai mult a impresionat însă pe toți tenacitatea și eroismul, cu care Leon XIII a putut să supórtă o bóla grea, îndelungată și o operațiune și mai grea și periculóșă, esind tineritor. În urma acesta cu deosebire s'a lășit credința, că Papa va trăi până ce va trece și peste o 100 de ani. Este interesantă, în legătură cu această credință, care pare a-o împărtași și s-tul părinte, următórea anecdotă, ce o comunică corespondentul din Paris al Țiarului „Times”: Acesta s'a întâlnit adecă dilele trecute cu archiepiscopul dela Santiago de Chile, monseniorul Casanova, care mergea tocmai spre Roma la congresul bisericesc spaniol sud-american. Cu această ocaziune i-a istorisit archiepiscopul următóarele: Înainte cu 10 ani el a petrecut mai mult timp în Roma și, înainte de plecare, a făcut o vizită de adio Papei. „Parî a fi forțe emoționat”, Țise Leon XIII către el. „Sântă părinte!” răspunde archiepiscopul, „astă vine de acolo, că mé întrebî cu intristare, decă voiđ mai avé vre-oda'ă bucură a vê revéde”. Atunci răspuse Papa: „De ce nu? Ești încă tiner și e de sperat, că vei fi încă vre-odată în stare să vii la Roma!”

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Maiu 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.55
Renta de corone ung. 4%	97.35
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	121.—
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.—
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.10
Bonuri rurale ungare 4%	95.60
Bonuri rurale croate-slavone	96.25
Impr. ung. cu premii	164.25
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	138.60
Renta de argint austr.	101.10
Renta de hartie austr.	100.60
Renta de aur austr.	119.65
Losuri din 1860.	139.70
Actii de-ale Banței austro-ungara	920.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	885.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	359.20
Napoleoniori	9 55 1/2
Marcii imperiale germane	58.92 1/2
London vista	120.45
Paris vista	47.80
Rente de corone austr. 4%	100.40
Note italiene	44.70

Cursul pieței Brașov.

Din 10 Maiu 1899.

Banonota rom. Cump.	9.47	Vend.	9.49
Argint roman. Cump.	9.40	Vend.	9.44
Napoleoniori. Cump.	9.52	Vend.	9.54
Galbeni Cump.	5.63	Vend.	5.65
Ruble Rusesco Cump.	126.75	Vend.	128.—
Marcii germane Cump.	58.80	Vend.	—
Lire turcesco Cump.	10.70	Vend.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vend.	102.—

Hotel

„Pomul verde“.

Am onore a aduce la cunoscinta On. public, ca de azi inainte gra dina otelului „Pomul verde“, recunoscuta ca cea mai frumoasa in orasul nostru, este deschisa.

Dumineca, in 14 Maiu a. c. va concerta pentru prima ora in aceasta gradina musica orasenescă.

Salonul de sticla, aflator in aceasta gradina, sta la dispozitia On. public pentru tote ocaziunile, precum ospețe, banchete, adunari etc.

Beuturi escelente; bucatăria recunoscuta intre cele mai bune si mai fine. Serviciu prompt.

Se atrage atentiunea On. public calător, ca Hotelul are **25 odai bine aranjate.** Prețul dela 1 fl. in sus.

George Sorea.

otelier.

586,1-1.

— Anunț. —

Dumineca in 9 (21) Maiu a. c. la 10 ore a. m. se va tine in sala de sedinta a Comitetului parochial licitatie publica pentru darea in arenda a **holdelor de fenațe**, cari le are Biserica Sf. Nicolae aproape de Bod, cum treci drumul de fer dela fabrica de zahar.

Doritorii isi pot lua informatii mai de aproape dela episcopul Sterie Stinghe (piata prundului Nr. 18).

Comitetul parochial al Bisericii Sf. Nicolae. 583,2-3.

Cine voeese se-si face

COSTUME din stofa buna si durabila se cera dela croitor se-i prezenteze **colectia de mostre** a firmei:

JOHANN STIKAROFSKY,

Bubapesta, V. Piața Elisabeta 16.

Precedura solida a numitei firme, garanteza un serviciu spre multumire.

Nu se castiga musterii cu promisiuni de rabat mare, seu cu alte mituiri.

Foie speciala pentru croitori gratis.

2-24,524.

Se caută o gospodăriță

bună și harnică, care se dea crescere buna unui copil de 2 ani, să scie perfect gospodăria de casă, de bucatăria, de curte, de grădină, de animale domestice și de galițe etc.

Pre lângă tote acestea doresc, ca să fie o fată de 18-22 de ani, din

o casă bună și dela părinti harnici, se fie corpolentă și pe deplin sănătoasă, mândră să nu fie, a lucra să nu-i fie rușine, să scie vorbi limba germană și maghiară și să fie adeverată Română.

Doritoarele pot afla respectiva adresă la administrația „Gazetei“.

Câștigul cel mai mare

în cazul cel mai favorabil

1.000,000
CORÓNE.

Consemnarea
tuturor celor **50,000** câștiguri.

Cel mai mare câștig în cel mai favorabil cas

1.000,000 coróne.

Câștigurile speciale sunt împărțite cum urmază:

Coróne

1 Prámie	600000
1	400000
1	200000
2	100000
1	90000
1	80000
1	70000
2	60000
1	40000
5	30000
1	25000
7	20000
3	15000
31	10000
67	5000
3	3000
432	2000
763	1000
1238	500
90	300
31700	200
3960	170
1000	130
50	100
3900	80
2900	40

50,000 câșt. și pr. în sumă de **13.160,000**

In curând urmază a patra mare loterie de classă reg. ung. Ea conține:

100,000 și **50,000** losuri originale și câștiguri în bani,

asa-dér jumătate din losuri trebuie să fie trase conform specificărei alăturate și și prospectul de câștig este enorm de mare.

In total vin **treisprezece milioane 160,000 coróne** spre deciderie sigură. Cel mai mare câștig în cazul cel mai favorabil

Un milion coróne.

Binevoitoare comande urgente de losuri originale cu prețul original stabilit după plan:

pentru un întreg los original I. cl. fl. 6.—

„ o jumătate „ „ I. „ „ 3.—

„ un pētrar „ „ I. „ „ 1.50

„ o optime „ „ I. „ „ .75

se espedeză cu ramburs seu pe lângă

trimiteria înainte a sumei. Liste oficiose

se espedeză după tragere, planuri stau

la dispozitie gratis. Tragerile se efectue

tuese publice sub supravegherea guvernului reg. ung.

Ne rugăm pentru comande cel mult

pană la

18 și 19 Maiu a. c.

in care și urmădă tragerea,

direct la

A. TÖRÖK & Co

colectorii principali ai loteriei de clasă reg. ung.

Budapesta, V. Waitznering 4a.

Multe și forte mari câștiguri am

solvit noi prea stimaților nostri clienti

și anume in timp scurt peste unu

și jumătate milion coróne.

Scrisóre de comandă de tăiat.

Domnului **A. TÖRÖK & Co.**, Budapest.

Binevoiti a trimite Losuri originale clasa I. a Loteriei de clasă reg. ung. împreunată cu planul oficial.

Suma de fl. { a se lua cu ramburs, ur- } (Ce nu convine { méză cu mandat postal. } sé ștergeți).

Adresa acurată.

La prea înaltă poruncă a Măiestății Sale Apostol. c. și r.

a **XX. LOTERIE** de STAT C. și R.

pentru scopuri de binefacere a armatei comune.

Acastă Loterie de bani,

singura legal concesionată în Austria

conține **12,728** câștiguri în bani gata în suma totală de **403,160** coróne. Câștigul principal este de

200,000 coróne.

Tragerea urmază necondiționat în 15 Iunie 1899.

Un los costă 4 coróne.

Losuri se capetă: la secția loteriilor statului în Viena I. Riemergasse 7, la colectanții de loterie, trafice de tutunuri, la oficiile de dare, poște, telegraf, cai ferate, zarafii etc. Planul loteriei pentru compărători de losuri gratis.

Losurile se trimit franco de porto.

Directia loteriilor c și r.

secția loteriilor de stat.

B-10.580

Motto:

Dacă doresci, ca mândra Fortună Póme de aur să-ți dăruescă: Sus, cu grăbire în a ei grădină Săminte aruncă, ca să neolțescă.

Și acesta nu e pur fantasiă. Căci a deitei mare-inspirare. La încercarea în loteria Aduce-adesea avere mare!

Losuri ale loteriei de clasă reg. ung.

pentru a IV. loterie, care va urma în curând, pe cât vor fi disponibile se capetă

la cassa de bancă **NUSSBÄCHER & BEER** Brașov.

Prețul $\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ los Trimiterea cu posta costă cu 20 cr. mai mult.

n. c. — 3. — 1.50 .75 cr.

Prospecte stau în tot timpul la dispozitie.

11-556